

STATSMINISTER JAN P. SYSE

SPAREBANKFORENINGENS ÅRSMØTE - TIRSDAG 16. OKTOBER
1990

Jeg åpner Sparebankforeningens årsmøte med stor glede. I våre tider er det ikke ofte at politikere får anledning til å stå overfor profesjoner som har det verre enn de selv. Og samtidig vet jeg jo, at hvordan dere har det her i Sparebankforeningen, det er ingenting mot hvordan de har det i Bankforeningen. Andres fiasko er som sagt heller ikke å forakte.

Banker har mye til felles med politikk. Liksom velgerne liker heller ikke kunder summen av alt det de er for. De er for lav utlånsrente og høy innskuddsrente, men de liker ikke utseendet på årsregnskapet hvis banken faktisk forsøker å krympe rentemarginen på den måten. (Nå er det sant å si, ikke så mange banker som forsøker seg med det).

Kundene synes at banker bør gi lån til dem som trenger det mest. De vil at banker skal være solide men billige, effektive men trivelige.

Synet på banker er ikke helt logisk hele tiden. I mesteparten av etterkrigstiden har Norge hatt høyere prisstigning enn rente, slik at folk tapte på å ha penger stående i banken. Men da hadde vi høy sparing, og bankvesenet nød stor anseelse. Nå har vi lav inflasjon og høy rente, slik at det lønner seg å spare i bank. Men nå blir bankene anklaget for å behandle kundene dårlig. Jeg er ikke så helt sikker på at det ligger en moral skjult i dette, men det er

iallfall en lærdom.

Alle har en mening om bankvesenet. (Mange har mange meninger om bankvesenet). Det er ikke så rart. For ingen bok har slik utbredelse i Norge som bankboken. Og ingen økonomisk virksomhet har påvirket den norske folkesjelen mer enn banken - sparebanken. Det er herfra nordmenn vet det meste av det de vet om sparsommelighet og forsiktighet og vennskapelighet. Av banken lærte de tillit - "sikker som banken". Soliditet og tillit. Det hendte at banker gikk overende. Men da var det noe annet enn når en hvilken som helst fabrikk gikk konkurs; når banker falt ble det rokket ved selve verdensordenen.

(Mennesker som er naturlig konservative liker ikke at det blir rokket ved verdensordenen. Mot Dag-isten Erling Falk forsøkte en gang å overbevise den konservative Ranik Halle om verdensrevolusjonens uavvwendelighet: - Men Halle, sa Falk, - man kan like lite mislike verdensrevolusjonen som man kan motsette seg et jordskjelv i Japan, -Neivel, svarte Halle. - Men man trenger jo ikke å like det heller.)

Sparebanksystemet har hatt sine rystelser de siste årene; noen kontrollerte og tilsiktede, andre ukontrollerte. Det betryggende, etter alle omveltningene, er at sparebankene som gruppe betraktet oppfyller de nye kravene til kapitaldekning. Det gir et godt utgangspunkt for arbeidet med å skape konkurransedyktige enheter som også kan møte økende utenlandsk konkurranse.

Men det er den enkelte sparebank som skal tilpasse seg de nye reglene og bli konkurransedyktig på et kredittmarked som preges av 90-årenes åpne internasjonale konkurranse. Derfor er det god grunn

til å intensivere arbeidet med å drive rasjonelt og redusere kostnadene. Det må til for at sparebankene skal være en viktig del av en sterk norsk finansnæring i årene fremover.

Spørsmålet om vi skal ha banker som er gode nok kan i siste instans bare avgjøres innen den enkelte bank, det kommer an på kunnskaper og konkurranseinstinkt. Men myndighetene har et overordnet ansvar for mest mulig stabile rammenbetingelser, en økonomisk holdbar vekstpolitikk, bruk av virkemidler som er forenlige med markedsøkonomi og rasjonalitet. I tillegg, om jeg får nevne det, er det en fordel for økonomien om regjeringer består. Særlig de gode regjeringer. Jeg nevner det i anledning fødselsdagen. Jeg er stor tilhenger av fødselsdager. Ikke minst mine egne.